

Köszöntelek Benneteket október első vasárnapjának estéjén: *Béke legyen veletek!*

A „halál angyala” nem nyugszik köreinkben. Többen tudjátok, hogy Ági édesanyja meghalt, életének 99. évében, másfél hete. Csendesen átaludt a másik világba. Emlékezzünk most rá...

Ma ismét Lukács doktor oktat minket, mint jó Pál tanítvány: a hitről és az engedelmességről. Alkalom ez arra, hogy megvizsgáljuk lelkiismeretünket, hogy milyen a mi hitünk és hogyan engedelmeskedünk... Szeressen minket a mi Atyánk, hogy felismerhessük a téveszméket Jézus tanítása és példája nyomán.

Ének: Kyrie... Gloria...

Imádkozzunk! Istenünk, tudod Te növelni bennünk a hitet, akarod-e hogy engedelmeskedjünk Neked? Add, hogy jól értsük Jézus példáját, aki él és szeretsz...

Evangélium Lukács könyvéből (17,5-10)

Az apostolok ekkor azt mondták az Úrnak: „Növeld bennünk a hitet!” Az Úr ezt felelte: „Ha csak akkora hitetek lesz is, mint egy mustármag, és ennek az eperfának azt mondjátok: „Szakadj ki tövestől és verj gyökeret a tengerben!”, engedelmeskedni fog nektek. Ki mondja közületek szolgájának, mikor az szántás vagy legeltetés után hazatér a mezőről: „Gyere gyorsan, ülj az asztalhoz?” Nem azt mondja-e neki inkább: „Készíts vacsorát, övezd fel magad és szolgálj ki, amíg eszem és iszom, azután ehetsz és ihatsz majd magad is!”. Csak nem köszöni meg a szolgának, hogy megtette mindazt, amit parancsolt? Így ti is, amikor mindent megtesztek, amit parancsoltak nektek, mondjátok: „Haszontalan szolgák vagyunk, csak azt tettük, ami a kötelességünk volt!”

Mi is panaszkodunk, mint a tanítványok, hogy milyen gyenge a hitünk, és milyen jó volt kisgyerekként hinni Istenben, a Jézuskában, a Mennysorszámban... És azóta mennyi bajunk van a parancsokkal: a Tízparanccsal, a Főparanccsal, és főleg az Újparanccsal. Nem hiszünk, nem engedelmeskedünk. Vagy mégis?

1) Növeld a hitünk!

Erich Fromm írja a „Szeretet művészte” című könyvében, hogy „a mai ember olyan, mint egy három éves gyerek, aki sír az apja után, ha szüksége van rá, egyébként pedig remekül elvan a játékaival.” (135. o.)

„Apuka, növeld bennünk a hitet!” - könyörgünk. Pedig a hitünket még az Isten sem tudja növelni. A hitet mi magunk növelhetjük, senki más. Isten megadta hozzá az eszközöket, az értelmet és az akaratot, hogy tudjak hinni, akarjak hinni. és belénk oltotta azt az ősbizalmat, amit mi magunk erősíthetünk magunkban. Talán az „imádság és a böjt” emlegetése Máténál (17,21) erre vonatkozik. Persze a gondolkodó imádság és az akarati erőfeszítés.

Nagyon egyetértek azzal a véleménnyel, hogy Jézus válasza korholó válasz lehetett: Egy mustármagnyi bizalom sincs bennetek az Isten iránt, mert ha lenne, hegyeket mozgathatnátok, eperfát ültethetnétek a tengerbe. De egy szemernyi sincs! Nincs mit növelni. Ezt senki nem teheti meg helyettetek...

2) Hogyan engedelmeskedjünk?

A következő történet kifejezetten az engedelmességről szól. Lukács szerint Jézus a rabszolgatartó világból állít példát a tanítványainak, hogy miként kell a szolgának viselkednie. A vakengedelmesség és a haszontalanság tudata az eszmény.

Megpróbálhatjuk itt is a szerecsenmosdatást, hogy a kötelességteljesítésért nem jár elismerés, csak ha az ember annál többet teljesít. Ez a tisztesség etika szintje, és a több, amiért az Isten elismer minket, az a jézusi szeretet szintje. Mindez így igaz! Csakhogy a Lukács féle történetből a világ urai nem a jézusi szolgálatot olvassák ki maguknak.

Ami még bosszantóbb, hogy az a Lukács, aki ezt a történetet leírta, pár fejezettel előbb leírta azt is az éber szolgákról és azok „uráról”, hogy „boldogok azok a szolgák, akiket uruk érkezése ébren talál. Bizony mondom nektek: felövezi magát, asztalához ülteti és gondosan kiszolgálja őket”. (Lk 12,37).

A szeretet rendjében nincs parancs és nincs engedelmeskedés, csak szeretet.

3) Ne engedelmeskedj!

Érdemes felfrissíteni ismereteinket az engedelmességről. Konkrétan arról az írásról, ami miatt Bulányi pátert a magyar hierarchia eltiltotta a nyilvános misézéstől. („Erény-e az engedelmesség?”) Személyes érintettségem ebben annyi, amit a kis könyv bevezetőjében ír: Többek között „a hajósi ifjúsági nap akadályoztatása érlelte meg bennem a gondolatot, hogy tanulmányt írok az engedelmesség kérdésről”.

Tudjuk, hogy a parancsuralmi rendszerek sajátja az engedelmesség és engedelmeskedtetés. Aki nem engedelmeskedik, azt a hatalom megbünteti. (Parancsmegtagadás a katonaságnál főbelövással jár). Az engedelmeskedtetőt nem érdekli az alattvaló véleménye, meggyőződése. Ezek miatt az „engedelmesség” fogalom nem szerepelhet a szeretet rendjének szótárában.

A nagykorú ember Istennek sem engedelmeskedik, hanem hallgat a szavára, amennyiben meggyőződik annak igazáról, így a maga akarataként és saját meggyőződéseként vállalja azt.

A kisgyerek és az infantilis felnőtt engedelmeskedik, de érett felnőtt ember, aki a hatalmi rendszerek helyett a szolgáló szeretet rendjét akarja építeni, nem engedelmeskedik. Mert a saját meggyőződés ellen való engedelmesség bűn. Ami pedig a meggyőződésünk az nem engedelmesség!

Kimutatható, hogy fordításbeli tévedések is hozzájárultak ahhoz, hogy jézustalan tanítás került a szövegekbe.

A „ráhallgatás” szó a négy evangéliumban 230-szor szerepel, ebből Jézus ajkán kb. 120 esetben, és csak két esetben az „engedelmesség”. Ez a két eset éppen a mi történetünkben szereplő eperfa és a másik, az idegbeteg betegsége, melyek tárgyi dolgok, nem személyre vonatkozóak. Mindkét hely a Pál-tanítvány Lukács evangéliumából való. Annak a Pálnak, aki leveleiben 52 estben használja az „engedelmesség” szót, és aki a Római levélben azt írja: „Mindenki vesse alá magát a fölöttes hatalomnak. Nincs ugyanis hatalom csak Istentől” (Róm 13,1).

--- Testvéreim! Elfogadható-e számunkra, hogy a hitünk erejét, az ősbizalmat mi növelhetjük? És elfogadható-e az is, hogy nem engedelmeskednünk kell a parancsoknak, hanem tenni azt, aminek helyes voltáról meg vagyunk győződve?

[Kovács László elmélkedése
elhangozott 2022. október 2-án, a Bokorportán és online]